

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
ЯК ПЕДАГОГІЧНА ТА МЕТОДИЧНА ПРОБЛЕМАDISTANCE LEARNING IN PROFESSIONAL PRE-HIGHER EDUCATION
AS A PEDAGOGICAL AND METHODOLOGICAL PROBLEM

У статті обґрунтовано теоретичні засади організації дистанційного навчання в закладах фахової передвищої освіти. У результаті проведеного дослідження дистанційне навчання визначено як сукупність інформаційних технологій та методик викладання, які дають змогу забезпечити освітній процес закладу фахової передвищої освіти в інтерактивному режимі, а також організувати самостійну роботу здобувачів з матеріалами інформаційної мережі. Виявлено, що дистанційне навчання у закладах фахової передвищої освіти забезпечує гнучкий, доступний та ефективний спосіб здобуття професійно важливих знань і навичок, що відповідають вимогам сучасного ринку праці. Показано, що організація освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію викладачів зі здобувачами, регулярне відстеження результатів їх навчання та надання підтримки в освітньому процесі. Складовою дистанційного навчання в закладі фахової передвищої освіти визначено реалізацію за допомогою використання інформаційних технологій, зокрема освітніх платформ та спеціальних сервісів. Доведено, що дистанційне навчання в закладі фахової передвищої освіти може відбуватися як в асинхронному (учасники взаємодіють із затримкою у часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі), так і в синхронному (учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо- чи відеоконференції) режимах. Важливою перевагою дистанційного навчання визначено забезпечення гнучкості та індивідуалізації освітнього процесу у закладі фахової передвищої освіти. Перспективами досліджень визначено розробку моделі підвищення ефективності використання технологій дистанційного навчання в закладах фахової передвищої освіти.

Ключові слова: фахова передвища освіта, заклад фахової передвищої освіти, дистанційне навчання, інформаційні технології,

освітня платформа, онлайн-сервіс, асинхронний режим, синхронний режим.

The article substantiates the theoretical foundations of organising distance learning in institutions of professional pre-higher learning education. As a result of the study, distance learning is defined as a set of information technologies and teaching methods that allow to ensure the educational process of a professional pre-higher education institution in an interactive mode, as well as to organise independent work of students with the materials of the information network. It has been found that distance learning in pre-higher education institutions provides a flexible, accessible and effective way to acquire professionally important knowledge and skills that meet the requirements of the modern labour market. It is shown that the organisation of the educational process in a professional pre-higher education institution should ensure regular and meaningful interaction of teachers with students, regular monitoring of their learning outcomes and provision of support in the educational process. An important component of distance learning in a professional pre-higher education institution is its implementation through the use of information technologies, in particular educational platforms and special services. It is proved that distance learning in a professional pre-higher education institution can take place both in asynchronous (participants interact with a time delay, using interactive educational platforms, e-mail, forums, social networks) and synchronous (participants are simultaneously in the electronic educational environment or communicate through audio or video conferencing) modes. An important advantage of distance learning is the flexibility and individualisation of the educational process in a professional pre-higher education institution. Prospects for further research are the development of a model for improving the efficiency of using distance learning technologies in pre-higher education institutions.

Key words: professional pre-higher education, institution of professional pre-higher education, distance learning, information technology, educational platform, online service, asynchronous mode, synchronous mode.

УДК 37.091.33:[377.018.43:004]
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/82.1.12>

Бзовський Т.О.,
аспірант кафедри сферм
обслуговування,
технологій та охорони праці
Тернопільського національного
педагогічного університету імені
Володимира Гнатюка

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку фахової передвищої освіти відбуваються суттєві трансформації у способах передачі та використання інформації. Це, у свою чергу, стимулює розвиток освітніх технологій і сприяє активному впровадженню дистанційного навчання, яке стає одним із ключових напрямів реформування освітньої системи України. Сьогодні дистанційна форма навчання стрімко набуває популярності, що значною мірою обумовлено пандемією COVID-19. Протягом кількох місяців очне навчання було неможливим, тому саме дистанційне навчання стало єдиним доступним варіантом у системах загальної середньої, передвищої та вищої освіти.

Ренесанс дистанційного навчання у закладах передвищої освіти продовжився після повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну в лютому 2022 року й триває дотепер.

Зазначимо, що інформатизація українського суспільства передбачає пріоритетний розвиток інформатизації в сфері фахової передвищої освіти, яка виступає основою для формування кадрового потенціалу, що забезпечує сам процес інформатизації та соціально-економічний прогрес. У цій сфері закладається фундамент майбутніх досягнень і суспільного розвитку загалом. У цьому контексті важливо створити належні умови для використання сучасних інформаційно-комунікаційних

технологій, орієнтованих на інтереси студентів і відповідно до концепції безперервної освіти для всіх. Зазначена освіта в умовах інформаційного суспільства суттєво відрізняється від освітньої моделі індустріальної епохи як за цілями, так і за методами й потенційними можливостями освітньої діяльності. Таким чином, фахова передвища освіта потребує модернізації, що базується на використанні інноваційних технологій дистанційного навчання, спрямованих на формування у студентів якостей, необхідних для успішної самореалізації в умовах інформаційного суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових джерел показує, що значна частина дослідників звертає увагу на різноманітність принципів, які визначають організацію, структуру та реалізацію положень дистанційного навчання (В. Биков, Д. Бондаренко, С. Кравець, Л. Петренко, В. Ягупов та ін.). Окремі аспекти змісту та організації дистанційного навчання досліджували Г. Лук'яненко, М. Мазур, С. Петровський, М. Яновський та ін. Основні психолого-педагогічні вимоги до організації дистанційної освіти розкрито у працях В. Депутат, О. Іванової, М. Смульсон та ін. Вченими при цьому досліджено різні аспекти дистанційної освіти, зокрема – особливості побудови освітнього процесу в закладі освіти із застосуванням дистанційних освітніх технологій; психолого-педагогічні особливості проєктування віртуального освітнього середовища; соціально-психологічні аспекти дистанційної освіти; психолого-педагогічні проблеми організації дистанційного навчання; педагогічні чинники упровадження дистанційних технологій в освітній процес закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти та ін. Вивчення теорії і практики організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти дало змогу виявити протиріччя між можливостями технологій дистанційного навчання та недостатньою розробленістю методики їх використання. Відтак, констатуємо актуальність проблеми, її недостатню розробленість у педагогічній теорії та освітній практиці закладів фахової передвищої освіти, а також необхідність розв'язання виокремлених протиріч.

Мета статті – обґрунтування теоретичних засад організації дистанційного навчання в закладах фахової передвищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Активні трансформаційні процеси, які відбуваються в системі освіти України і пов'язані з реалізацією завдань Закону України «Про фахову передвищу освіту» [1], актуалізують визначення основних засад дослідження. Так, відповідно до чинного законодавства, фахова передвища освіта забезпечує здобуття освітньої кваліфікації, що підтверджує готовність виконувати спеціалізовані завдання в конкретній галузі професійної діяльності. Особи, які навчаються за цією освітньою програмою,

отримують диплом фахового молодшого бакалавра. Варто зазначити, що в закладах фахової передвищої освіти активно впроваджується студентоорієнтоване навчання. Цей підхід передбачає створення освітнього середовища, яке відповідає потребам і інтересам здобувачів освіти, забезпечуючи можливості для формування їхньої індивідуальної освітньої траєкторії. Крім того, освітній процес в закладах фахової передвищої освіти будується на засадах партнерства та взаємної поваги між здобувачами освіти й педагогічними працівниками.

Важливим завданням організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти є використання технологій дистанційного навчання, які активно застосовуються у навчанні студентів денної і заочної форм навчання. При цьому існує багато визначень дефініції «дистанційне навчання».

Так, В. Ягупов характеризує дистанційне навчання як процес передачі знань і формування умінь та навичок, що відбувається через інтерактивну взаємодію. Ця взаємодія може здійснюватися як між студентом і викладачем, так і між студентами та інтерактивним інформаційним ресурсом. Зазначений ресурс відображає ключові елементи навчального процесу, такі як мета, цілі, зміст, методи, форми та засоби навчання, і реалізується із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) [2].

Д. Бондаренко вказує, що дистанційне навчання – це «систематична організація навчання, побудована на взаємодії викладача та студента, студентів між собою на відстані, що відбиває всі елементи, притаманні навчальному процесу (цілі, засоби навчання, зміст, організаційні форми) і реалізується з використанням інформаційно-комунікаційних та Інтернет-технологій» [3, с. 53].

Г. Лук'яненко трактує дистанційне навчання як систему технологій, яка забезпечує швидку доставку здобувачам освіти необхідного обсягу навчального матеріалу. Вона передбачає інтерактивну взаємодію між викладачами та студентами в процесі навчання, а також створює умови для самостійної роботи здобувачів освіти над опануванням запропонованого матеріалу [4].

В. Биков розглядає дистанційне навчання через кілька ключових аспектів:

- як специфічну форму інституалізації та реалізації освітнього процесу в закладі освіти, що характеризується переважно екстериторіальною взаємодією між учасниками навчання;

- як тип навчання, у якому взаємодія між ініціаторами та учасниками навчального процесу здійснюється асинхронно у часовому вимірі, за активного використання традиційних засобів зв'язку для доставки навчальних матеріалів та інформаційних ресурсів;

– як форму навчання, що базується переважно на індивідуалізованій взаємодії між організаторами й учасниками навчального процесу, яка може відбуватися як синхронно, так і асинхронно, із залученням електронних транспортних систем, комп'ютерних мереж, Інтернету та інформаційно-комунікаційних технологій [5].

С. Гончаренко визначає дистанційне навчання як індивідуалізований процес засвоєння знань, формування умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності, який переважно здійснюється через опосередковану взаємодію між учасниками навчального процесу, що знаходяться на відстані один від одного. Цей процес організовується у спеціалізованому середовищі, яке базується на сучасних психолого-педагогічних підходах та інформаційно-комунікаційних технологіях [6].

Системний аналіз тлумачень дистанційного навчання показує, що більшість дослідників виділяють кілька ключових складових цієї категорії. Зокрема, до них відносять: навчання, яке здійснюється в паралельній (синхронній) та неодноразовій (асинхронній) формах; сукупність елементів навчального процесу, таких як організаційні форми, зміст, цілі, засоби навчання, методи та суб'єкти навчання; а також використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій.

Найбільш повне визначення дистанційного навчання, на нашу думку, запропоноване у «Положенні про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти», затверджене наказом МОН від 8 вересня 2020 року №1115: «дистанційне навчання – організація освітнього процесу (за дистанційною формою здобуття освіти або шляхом використання технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти) в умовах віддаленості один від одного його учасників та їх як правило опосередкованої взаємодії в освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій» [7]. Це Положення також регулює механізм здобуття освіти за дистанційною формою навчання, а також визначає особливості застосування технологій дистанційного навчання в процесі освіти.

Як стверджують Н. Вовковінська, Т. Голуб, Ю. Дорошенко, Л. Забродська, С. Карпенко, Ю. Лавриш, В. Попов, Н. Саєнко, Ю. Тарнавський та ін., організація дистанційного навчання здобувачів освіти в асинхронному режимі передбачає використання різних цифрових інструментів, таких як електронна пошта, хмарні сховища (Google Диск, Dropbox та інші), соціальні мережі, месенджери, сайти, блоги та віртуальні дошки. Зокрема:

1. Електронна пошта: педагог надсилає здобувачам освіти навчальні матеріали, посилання на онлайн-ресурси, завдання тощо. Студенти самостійно опрацьовують ці матеріали та виконують

завдання, після чого відправляють виконану роботу назад на електронну пошту викладача.

2. Google Диск, Dropbox та інші хмарні сховища: викладач створює спільну папку, де розміщує навчальні матеріали та завдання. Здобувачі освіти самостійно працюють з матеріалами, виконують завдання та завантажують їх назад у ту ж саму папку.

3. Соціальні мережі та месенджери: викладач створює групу в соціальних мережах чи месенджерах (Facebook, Viber, Telegram тощо), де розміщує навчальні матеріали, посилання на ресурси та завдання. У таких групах можна проводити опитування та обговорення.

4. Сайт, блог, віртуальна дошка: викладач публікує навчальні матеріали, посилання на ресурси та завдання на власному сайті чи блозі, а також використовує віртуальні дошки або інтерактивні плакати (Padlet, Lino, ThingLink, Genial.ly). Здобувачі освіти самостійно працюють з матеріалами, виконують завдання та надсилають їх на електронну пошту викладача або публікують їх у коментарях до постів або на віртуальній дошці. Виконані завдання можуть бути також розміщені в тестових системах [8; 9; 10 та ін.].

С. Кравець зазначає, що синхронний режим дистанційного навчання передбачає одночасну взаємодію між учасниками, які перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою аудіо- чи відеоконференцій. Організація такого навчання можлива за використання платформ дистанційного навчання, таких як Moodle, Google Classroom та ін. У рамках цих платформ викладач створює дистанційний курс, реєструє здобувачів освіти або надає код для приєднання до класу (наприклад, у Google Classroom). У створеному курсі викладач розміщує навчальні матеріали, такі як текстові документи, презентації, відеозаписи, завдання та посилання на додаткові освітні ресурси. Здобувачі освіти ознайомлюються з цими матеріалами, виконують завдання та завантажують їх у систему. Викладач перевіряє виконані завдання, оцінює їх та надає коментарі до робіт [2].

В. Биков, Т. Васильєва, Ю. Петрушенко та О. Пінчук зазначають, що при синхронному режимі навчання учасники одночасно перебувають у системі дистанційного навчання та беруть участь у вебінарах, відеоконференціях, семінарах, чатах тощо. Для проведення вебінарів і відеоконференцій використовуються сервіси, такі як BigBlueButton, Google Hangouts, YouTube та інші. Викладач створює обліковий запис на відповідному сервісі, планує трансляцію та надсилає посилання на заплановану трансляцію здобувачам освіти через електронну пошту. Під час трансляції викладач має змогу демонструвати дошку, записувати або малювати на ній, а також надавати здобувачам освіти можливість взаємодії, якщо

це дозволяє обраний сервіс. Для проведення чатів використовується спілкування в реальному часі через месенджери, такі як Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp, а також чат на пошті Gmail. Використання спільних документів Google (документи, презентації, таблиці, малюнки тощо) дає змогу організувати роботу в реальному часі, де здобувачі можуть спільно створювати документи, записувати відповіді, думки, формули, створювати слайди та коментувати їх. Цей інструмент також може бути використаний в асинхронному режимі [11; 12 та ін.].

О. Базелюк, Г. Гордійчук, Р. Гуревич, М. Кадемія, В. Кухаренко, М. Мазур, Л. Петренко, С. Петровський, О. Спірін, М. Яновський виділяють форми дистанційного навчання для майбутніх фахівців, які є різноманітними і адаптованими до вимог сучасного освітнього процесу. Кожна з форм має переваги і дозволяє студентам гнучко поєднувати теоретичні знання та практичні навички, працюючи в комфортному форматі. Зокрема, йдеться про такі форми дистанційного навчання майбутніх фахівців, як:

1. Синхронне навчання, яке передбачає, що студенти навчаються в режимі реального часу, тобто з одночасною участю в заняттях, лекціях, вебінарах чи консультаціях. Це забезпечує інтерактивність і дозволяє студентам взаємодіяти з викладачем та однокурсниками, ставити запитання та отримувати відповіді безпосередньо під час заняття. До прикладів синхронного навчання автори відносять вебінари та онлайн-лекції (викладачі проводять заняття через відеоконференції, де студенти можуть слухати лекції, брати участь в обговореннях, виконувати інтерактивні завдання) і онлайн-консультації (персональні або групові консультації, що дозволяють розв'язувати конкретні питання студентів і поглиблювати знання з окремих тем).

2. Асинхронне навчання, яке передбачає, що студенти отримують навчальні матеріали, виконують завдання та вивчають лекції у зручний для себе час, без обов'язкової участі в онлайн-зустрічах у реальному часі. Це дозволяє здобувачам мати свободу у плануванні навчального процесу, а також зручність у доступі до навчальних матеріалів. До прикладів асинхронного навчання відносять відео-лекції та онлайн-курси (студенти мають доступ до заздалегідь записаних лекцій, навчальних відео, презентацій та матеріалів, які можна переглядати в будь-який час), онлайн-тести та завдання (студенти виконують індивідуальні або групові завдання, тестування чи практичні роботи, які можуть бути здані онлайн у зручний для них час), форуми та блоги (комунікація через форуми або онлайн-платформи, де студенти можуть задавати питання, обмінюватися досвідом та отримувати підтримку від викладачів).

3. Модульне навчання, яке організовується на основі чітко структурованих модулів або блоків навчальної програми, що дозволяє розбити великий обсяг матеріалу на невеликі частини, кожна з яких має певну тематику. Це дає можливість гнучко планувати навчання та поступово освоювати нові знання. До прикладів модульного навчання автори відносять модульні курси (кожен курс складається з кількох модулів, які можна вивчати поетапно. Це може включати теоретичні матеріали, практичні завдання та оцінювання після кожного модуля) і самостійне освоєння матеріалу (студенти самостійно вивчають матеріали кожного модуля, виконують вправи та завдання, отримують зворотний зв'язок).

4. Проектне навчання, яке дозволяє студентам працювати над реальними або моделюваннями професійних ситуацій, створюючи та реалізуючи проекти. Це може включати індивідуальні або командні завдання, які передбачають застосування теоретичних знань для вирішення практичних проблем. До прикладів проектного навчання автори відносять реальні кейс-стаді (студенти працюють над вирішенням реальних завдань або бізнес-ситуацій з галузі, в якій вони навчаються, що дозволяє розвивати навички вирішення проблем) і групові проекти (робота в команді над спільними проектами, що передбачає пошук рішень, розробку планів, реалізацію і презентацію результатів).

5. Симуляційні і віртуальні лабораторії, які дозволяють студентам отримувати практичні навички, працюючи в умовах, що максимально наближають їх до реальних. Це особливо важливо в фаховій передвищій освіті, де студенти повинні освоїти практичні аспекти роботи в конкретних галузях. Автори наводять приклади, зокрема віртуальні лабораторії (використання спеціалізованих програм для виконання лабораторних робіт і досліджень, що дозволяють студентам експериментувати без ризику та затрат) та симулятори професійних ситуацій (передбачають створення віртуальних середовищ для моделювання квазі-професійних процесів, таких як управління проектами, проведення ремонту, робота з технічним обладнанням).

6. Інтерактивні платформи для співпраці, які дають можливість студентам взаємодіяти між собою і з викладачами в реальному часі через чати, форуми, спільні робочі простори. Це сприяє формуванню комунікативних навичок та розвитку командної роботи. Автори наводять такі приклади інтерактивних платформ: віртуальні класи (платформи для організації групових обговорень, командних вправ, виконання спільних завдань) і мережеві ресурси для співпраці (зокрема, інструменти для спільної роботи над документами, проектами, наприклад, Google Workspace, Microsoft Teams, Moodle) [13; 14; 15; 16 та ін.].

Форми дистанційного навчання майбутніх фахівців галузі фахової передвищої освіти мають важливе значення для забезпечення ефективного і якісного процесу здобуття знань і навичок. Враховуючи специфіку фахової передвищої освіти, де необхідно поєднувати теоретичні знання з практичними навичками, форми дистанційного навчання повинні бути різноманітними і адаптованими до сучасних вимог. Зазначимо, що значення дистанційного навчання для майбутніх фахівців фахової передвищої освіти набуває ваги в умовах глобалізації, цифровізації та швидких змін на ринку праці. Це новий підхід до організації навчального процесу, який має низку важливих аспектів, що суттєво впливають на підготовку висококваліфікованих кадрів у різних галузях професійної діяльності.

Аналіз наукової літератури дає нам змогу визначити аспекти застосування технологій дистанційного навчання у закладах фахової передвищої освіти.

1. Доступність освіти. Дистанційне навчання значно підвищує доступність фахової передвищої освіти для студентів, незалежно від їх географічного розташування, соціального статусу чи фізичних обмежень. В умовах, коли багато людей не мають змоги навчатися в традиційних навчальних закладах через відстань, фінансові обмеження або інші фактори, дистанційне навчання створює можливості для здобуття професійних знань та навичок без необхідності переїзду або відвідування навчальних закладів. Це особливо важливо для студентів з віддалених регіонів або з обмеженими можливостями.

2. Гнучкість і зручність. Дистанційне навчання дозволяє студентам самостійно планувати свій час та організовувати навчання в зручний для них спосіб. Вони можуть навчатися в зручний для себе час, обираючи оптимальний темп засвоєння матеріалу. Це важливо для тих, хто поєднує навчання з роботою, сімейними обов'язками або іншими заняттями. Гнучкість у навчальному процесі сприяє зниженню стресу і підвищенню мотивації студентів.

3. Інноваційні технології та методи навчання. Дистанційне навчання активно використовує новітні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), що дозволяє студентам ознайомлюватися з сучасними інструментами та методами роботи. Вони мають змогу освоювати цифрові платформи, програмне забезпечення та інструменти для професійної діяльності, що робить їх більш конкурентоспроможними на ринку праці. Ці навички є важливими для майбутніх фахівців у різних галузях, де технології набувають все більшого значення.

4. Індивідуалізація навчання. Дистанційне навчання дозволяє реалізувати індивідуальний підхід до кожного студента. Завдяки онлайн-курсам, інтерактивним матеріалам, відео-лекціям,

тестам та практичним завданням студенти можуть працювати в своєму темпі, поглиблювати знання в обраних напрямках і отримувати індивідуальну допомогу від викладачів через онлайн-консультації або форуми. Це важливо для ефективного засвоєння складних професійних навичок і знань.

5. Розвиток цифрових компетентностей. Майбутні фахівці, що навчаються в дистанційному форматі, розвивають цифрові навички, які є важливою частиною їхньої професійної підготовки. Володіння технологіями онлайн-комунікації, цифровими інструментами для обробки даних і створення контенту, а також здатність працювати в онлайн-середовищі стають необхідними вимогами до фахівців у багатьох професіях. Уміння ефективно використовувати цифрові ресурси також робить випускників більш конкурентоспроможними.

6. Економія часу та ресурсів. Дистанційне навчання дозволяє знизити витрати на оренду приміщень, обладнання та транспорт, що особливо важливо для навчальних закладів з обмеженими бюджетами. Крім того, студенти можуть заощадити час, оскільки їм не потрібно витрачати його на поїздки до навчальних закладів. Це дозволяє зосередитись на навчанні та підвищити ефективність освоєння матеріалу.

7. Підготовка до роботи в цифровому середовищі. Дистанційне навчання дозволяє студентам взаємодіяти з викладачами та однокурсниками з різних куточків світу. Це створює можливості для культурного обміну, набуття досвіду роботи в міжнародних командах та підвищує рівень комунікаційних навичок. У професіях, де важливе вміння працювати з людьми з різних культур і країн, дистанційне навчання дає значну перевагу [78].

8. Можливість для безперервного навчання та професійного розвитку. Дистанційне навчання також дозволяє майбутнім фахівцям продовжувати освіту протягом усієї кар'єри. Враховуючи постійний розвиток технологій і зміну вимог, можливість навчатися онлайн допомагає постійно оновлювати свої знання та навички, щоб залишатися конкурентоспроможними на ринку праці [5].

Констатуємо: дистанційне навчання в закладі освіти організовується на основі інформаційно-комунікаційних технологій, які дають змогу забезпечити освітній процес в інтерактивному режимі і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі. При цьому організація освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію викладачів зі здобувачами, а заклад освіти забезпечує як регулярне відстеження результатів їх навчання, так і надання підтримки в освітньому процесі. Важливою складовою частиною дистанційного навчання є його реалізація за допомогою інформаційних технологій, зокрема освітніх платформ та спеціальних електронних сервісів. Значення

дистанційного навчання у закладах фахової передвищої освіти полягає в тому, що воно забезпечує гнучкий, доступний та ефективний спосіб здобуття професійно важливих знань і навичок, що відповідають вимогам сучасного ринку праці. Дистанційне навчання у закладах фахової передвищої освіти сприяє також розвитку цифрових компетентностей, індивідуалізації навчального процесу та підготовці фахівців, які можуть працювати в умовах глобалізації та цифрової трансформації.

Висновки. У результаті проведеного дослідження дистанційне навчання визначено як сукупність інформаційних технологій та методик викладання, які дають змогу забезпечити освітній процес закладу фахової передвищої освіти в інтерактивному режимі, а також організувати самостійну роботу здобувачів з матеріалами інформаційної мережі. При цьому організація освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію викладачів зі здобувачами, регулярне відстеження результатів їх навчання та надання підтримки в освітньому процесі. Важливою складовою дистанційного навчання в закладі фахової передвищої освіти є його реалізація за допомогою використання інформаційних технологій, зокрема освітніх платформ та спеціальних сервісів. Дистанційне навчання в закладі фахової передвищої освіти може здійснюватися як в асинхронному, так і в синхронному режимах. У асинхронному режимі учасники взаємодіють із затримкою у часі, використовуючи інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми та соціальні мережі. У синхронному режимі учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою аудіо- чи відеоконференцій. Важливою перевагою дистанційного навчання є забезпечення гнучкості та індивідуалізації освітнього процесу. Це дозволяє здобувачам освіти працювати у зручний для них час, а також адаптувати навчальний процес відповідно до їхніх індивідуальних потреб і можливостей, що сприяє більш ефективному засвоєнню матеріалу.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробці моделі підвищення ефективності використання технологій дистанційного навчання в закладах фахової передвищої освіти.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 6 червня 2019 р. № 2745-VIII. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>.
2. Дистанційне навчання в системі професійно-технічної освіти : монографія / авт. кол. : В. В. Ягупов, Л. М. Петренко, С. Г. Кравець та ін. Житомир : Полісся, 2019. 234 с.
3. Бондаренко Д. М. Підготовка викладачів вищого навчального закладу до здійснення дистанційного навчання : дис. ... канд. пед наук. Київ, 2018. 186 с.
4. Дистанційне навчання кваліфікованих робітників в умовах виробництва : навчальний посібник / за ред. Г. І. Лук'яненко. Київ : ІПТО НАПН України, 2015. 217 с.
5. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору системи освіти України : монографія / за ред. В. Ю. Бикова. Київ : Педагогічна думка, 2010. 160 с.
6. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне : Волинські обереги, 2011. 522 с.
7. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти : затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115. від 08.09.2020 № 1115. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20?fbclid=IwZXh0bG9hZWM0CMTAAAR1asZLr7BwawT2aBMS19Hg00-kPrg0zL08dBycPF5kRa5Dw3qgu7QqH7W_g_aem_ejy-xx8Xdolvt7PT2TYdQ#Text.
8. Інтеграція цифрових технологій в освітній процес : виклики та перспективи : монографія / Саєнко Н.С., Голуб Т.П., Лавриш Ю.Е. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 220 с.
9. Інформатизація вищої освіти : програмні засоби, технології, досвід, перспективи / Н. В. Вовковінська, Ю. О. Дорошенко, Л. М. Забродська та ін. Київ : Педагогічна думка, 2014. 272 с.
10. Карпенко С.Г., Попов В.В., Тарнавський Ю.А. Інформаційні системи та технології. Київ : МАУП, 2014. 628 с.
11. Цифрова трансформація відкритих освітніх середовищ : колективна монографія / за ред. В.Ю. Бикова, О.П. Пінчук. Київ : Ямчинський О.В., 2019. 186 с.
12. Цифрові технології в освіті : сучасний досвід, проблеми та перспективи : монографія / за ред. Т. А. Васильєвої, Ю. М. Петрушенка. Суми : Сумський державний університет, 2022. 150 с.
13. Інформаційно-освітній портал у підготовці майбутніх учителів : колективна монографія / Р. С. Гуревич, Г. Б. Гордійчук, М. Ю. Кадемія та ін. Вінниця : Нілан, 2017. 416 с.
14. Кухаренко В. М. Теорії навчання на сучасному етапі розвитку дистанційного навчання. *Теорія та методика електронного навчання*. 2022. Том III. С. 153-161.
15. Мазур М. П., Петровський С. С., Яновський М. Л. Особливості розробки віртуальних практичних інтерактивних засобів навчальних дисциплін для дистанційного навчання. *Інформаційні технології в освіті : збірник наукових праць*. 2020. №3. С. 40-46.
16. Технології дистанційного професійного навчання : методичний посібник / О. В. Базелюк, О. М. Спірін, Л. М. Петренко та ін. Житомир : Полісся, 2018. 160 с.